

Maatschappelijke participatie, stigma en openheid

Lies Korevaar
Groningen, 27 januari 2015

Overzicht

Maatschappelijke Participatie

Participatie door rehabilitatie

Stigma

Openheid

Afsluiting

De cliënten die van de Awbz naar de Wmo gaan

Totaal circa 180.000 mensen

Naar grondslag:

• somatische aandoening	38.000
• psychogeriatrische problematiek	14.000
• <u>psychiatrische stoornis</u>	<u>56.000</u>
• verstandelijke handicap	50.000
• lichamelijke handicap	14.000
• zintuiglijke handicap	5.000

Mensen met beperkingen participeren in de wijk (en daar buiten)

Participeren doe je zelf

(anderen kunnen dit ondersteunen)

Participeren doe je in rollen

Participatie in rollen

Om te kunnen vaststellen wat mensen zelf kunnen, wat het netwerk kan bijdragen en wat men aan professionele ondersteuning nodig heeft is het belangrijk dat de burger zelf zijn/haar eigen participatiedoelen formuleert

“Participeren in rollen”

Bij rollen horen activiteiten

Wel een rol, geen activiteit: risico op eenzaamheid

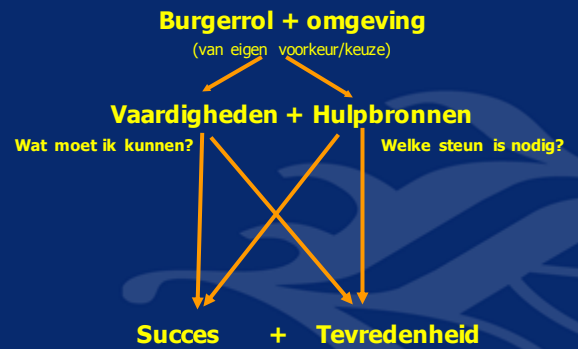
Participatie = de gewenste *overall* uitkomst voor kwetsbare burgers

Individuele Rehabilitatie Benadering = gereedschapskist

om die rollen te helpen realiseren

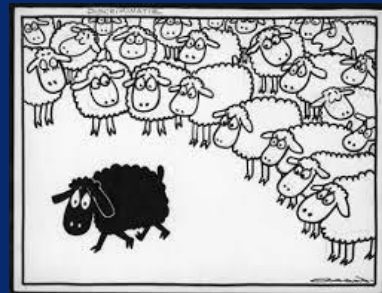
Werkwijze IRB

Uitgangspunt IRB

Stigma

Stigma

Een teken van schande of diskrediet dat mensen apart zet van anderen

Sociaal stigma is een ernstige sociale afkeuring van persoonlijke kenmerken of opvattingen die tegen de culturele normen ingaan

Sociaal stigma leidt vaak tot marginalisatie

Stigmatiserend taalgebruik

Er wordt gesproken over “die borderliner” of “die schizofreen”

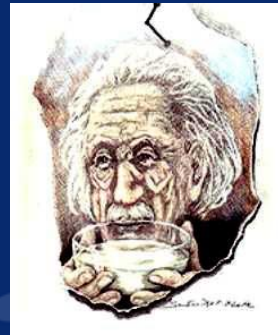
Stigmatiseren is een hardnekkige menselijke neiging

Uiteindelijk gaan mensen zichzelf ook stigmatiseren

Chronisch zieken en gehandicapten behoren tot de meest achtergestelde groep in onze samenleving

(Rapportage Gehandicapten 2002)

Einstein

Lectoraat Rehabilitatie,
Hanzehogeschool Groningen

Uitspraken professionals

- 'Is bij deze cliënt al eerder geprobeerd en niet gelukt'
- 'Er zijn geen opleidingen waar onze cliënten heen kunnen'
- 'Daar is deze cliënt helemaal niet aan toe'
- 'Hij is eindelijk stabiel; voorlopig niks meer aan doen'
- 'Dat doel is veel te hoog gegrepen'
- 'Daar hebben we helemaal geen tijd voor'
- 'Laat ze nou eerst maar in therapie gaan'
- 'Dat wordt niks op stage'

Psychische kwetsbaarheid en eenzaamheid

Ervaren nadelen door mensen met schizofrenie:

- Relatie met familie (54%)
- Persoonlijke privacy (48%)
- Persoonlijke veiligheid (46%)
- Krijgen en behouden van vrienden (44%)
- Nadeel van diagnose schizofrenie (40%)
- Relatie met burens (36%)
- Solliciteren of opleiding volgen (68%)
- Nauwe persoonlijke relatie beginnen (56%)
- Gemeden door mensen die diag. kennen (62%)
- Geen contact met mensen buiten de GGZ (80%)

INDIGO (2009)

Psychische kwetsbaarheid en eenzaamheid

Ervaren nadelen door mensen met een depressie:

- 79% van de respondenten ervaart discriminatie op ten minste één levensdomein
- 37% van hen had het zoeken naar een intieme persoonlijke relatie opgegeven
- 25% van hen was gestopt met solliciteren
- 20% van hen was gestopt met actief zoeken naar een opleiding of training

ASPEN (2012)

3 op de 5 Nederlanders zou angststoornis niet melden bij sollicitatie

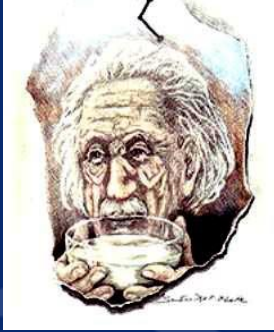
Mensen met een angststoornis:

10 oktober 2014

Bijna tweederde van de Nederlandse bevolking zou, als zij een angststoornis zouden hebben, dit niet vermelden bij een sollicitatie. Dit omdat zij verwachten dat openheid over een angststoornis hun kans om aangenomen te worden verkleint. Daarnaast geeft 39% aan dat zij als werkgever een sollicitant met een angststoornis minder snel in dienst zouden nemen dan iemand met dezelfde kwalificaties zonder deze aandoening

Onderzoek Motivation in opdracht van Fonds Psychische Gezondheid, september 2014

3 Vrouwen of Einstein

Gezien de grote dilemma's die jongeren ervaren rond de keuze om al dan niet openheid te geven over hun psychische problemen verdient het aanbeveling om te investeren in de expertise op dit vlak van studieloopbaanbegeleiders

Uit: Gezondheidsraad. Participatie van jongeren met psychische problemen. Den Haag: Gezondheidsraad, 2014; publicatienr. 2014/18

Wel of niet vertellen?

Dilemma: geef ik wel of niet openheid over mijn psychiatrische achtergrond?

Enkele aspecten daarbij:

- Heb ik baat bij openheid?
- Wie vertel ik het en waarom?
- Wat, als mensen er achter komen?
- Wat zullen ze van me denken?

Martin

Martin is 22 jaar en staat op het punt te beginnen aan zijn stage in het 3e jaar van zijn studie Bedrijfskunde aan de universiteit. Hij heeft een sollicitatiegesprek met een medewerker van personeelszaken van het bedrijf waar hij stage wil gaan lopen.

De personeelsmedewerker vraagt Martin waarom er in zijn C.V. een jaar "open" staat. Martin vertelt hem dat hij drie jaar geleden een jaar in behandeling is geweest in verband met een psychose. Het gesprek wordt daarna snel afgerond.

Martin heeft nooit meer iets van het bedrijf vernomen.

Openheid geven

Stappen:

Bepaal:

1. Of je het wilt vertellen
2. Wat je wilt vertellen
3. Wie je het wilt vertellen
4. Wanneer je het wilt vertellen
5. Hoe je het wilt vertellen

EINSTEIN?

Charlotte

Hartelijk dank voor uw aandacht

Lies Korevaar
e.l.korevaar@pl.hanze.nl